

Силабус курсу «Туристичне країнознавство» (денна та заочна форми навчання) Освітній ступінь: бакалавр Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа Освітньо-професійна програма: Готельно-ресторанна справа Кількість кредитів: 4,5 Рік підготовки: 1-й, II-й семестр Компонент освітньої програми: обов'язкова Мова викладання: українська	
--	--

Керівник курсу

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри туризму

Кривенкова Руслана Юріївна

Контактна інформація – ruslana.krivenkova@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Туристичне країнознавство» є формування знань щодо методики та особливостей комплексного дослідження туристичної індустрії країн і регіонів світу, даних про основні види туристичних ресурсів країн світу, найголовніші туристичні центри та регіони світу, особливості функціонування сфери туризму у країнах світу.

Навчальна дисципліна «Туристичне країнознавство» є одним з професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та займає провідне місце в циклі навчальних дисциплін загальної підготовки.

Завданнями навчальної дисципліни «Туристичне країнознавство», що забезпечують досягнення мети та формування програмних результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, є такі:

- засвоєння теоретико-методологічних основ туристичного країнознавства;
- вивчення історії становлення й розвитку туристичної галузі в країнах світу, аналітична оцінка формування та розвитку складових частин туристичного потенціалу країн світу;
- формування в здобувачів вищої освіти фахового розуміння специфіки розвитку туризму в різних туристичних регіонах і країнах світу;

- дослідження причинно-наслідкових зв'язків у формуванні основних туристичних центрів світу;
- висвітлення тенденцій розвитку туризму в основних регіонах світу;
- вироблення вмінь у здобувачів вищої освіти щодо надання туристично-країнознавчої характеристики країн світу;
- формування практичних навичок роботи здобувачів вищої освіти щодо створення туристичних маршрутів територією різних країн світу, що є необхідним для майбутньої роботи в туристичних фірмах.

Предметом виступає система наукових знань дослідження країн світу, вивчення туристичного потенціалу країн світу та їхніх основних туристичних ресурсів.

Навчальний контент

Модуль I. Теорія та методологія туристичного країнознавства

Тема 1. Теоретико-методологічні основи туристичного країнознавства. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна

Об'єкт, предмет, завдання та функції туристичного країнознавства. Наукові принципи країнознавства та взаємозв'язок туристичного країнознавства з іншими дисциплінами. Закономірності туристичного країнознавства. Система основних методів дослідження туристичного країнознавства. Дисциплінарна структура комплексного країнознавства.

Тема 2. Основні етапи розвитку країнознавчих знань та інституціоналізація країнознавства

Стихійно-описовий період. Період формування основ класичного країнознавства (XVII – перша половина XIX ст.). Період «університетського країнознавства». Антропогеографічна країнознавча школа. Французька школа країнознавства. Формування українського «національного країнознавства», основні здобутки вітчизняних науковців.

Тема 3. Концептуальні основи та сучасні теорії країнознавства

Концепція географічного детермінізму. Основні теорії держави: органічна теорія держави; функціональна теорія держави; теорія «держави-контейнера». Концепції: атлантизму; мондіалізму; євразійства; енвіроменталізму. Особливості формаційного дослідження розвитку країн світу. Цивілізаційний підхід у туристичному країнознавстві.

Тема 4. Категорії туристичного країнознавства

Політична карта світу як основа країнознавчих знань. Етапи формування політичної карти світу. Етнічна карта світу. Лінгвістична карта світу. Релігійна карта світу.

Тема 5. Основні концепти просторово-територіальної організації країн світу

Уявлення про географічне положення країни. Основні ознаки географічного положення. Поняття «територія» та «простір» у туристичному країнознавстві. Склад та параметри території країни. Кордони держав: їхні функції та класифікація. Делімітація та демаркація державних кордонів. Особливості адміністративно-територіального устрою країн світу. Поділ країн за формою адміністративно-територіального устрою, формою державного правління, типом політичного режиму. Столиці в туристичному країнознавстві. Види столиць.

Тема 6. Національна держава та міжнародний туризм у вимірах глобалізації

Національна держава в умовах глобалізації. Туризм як особливий вияв глобалізації сучасного світу та чинник консолідації суспільства на території окремої держави. Парадигма туризму XXI століття.

Тема 7. Туристичний імідж країни

Поняття «образ», «імідж», «бренд» країни: ієрархія, сутність, властивості та специфіка застосування. Функції та стани туристичного іміджу країни. Методологічні основи створення туристичного іміджу країни. Механізми реалізації іміджевої політики.

Модуль II. Туристичні регіони та країни світу

Тема 8. Регіональний поділ світу в туризмі

Уявлення про регіональний поділ сучасного світу. Класифікації країн світу. Особливості й принципи районування в туризмі. Районоутворювальні чинники у туризмі.

Тема 9. Характеристика Європейського туристичного макрорегіону

Загальна характеристика Європейського макрорегіону. Туристичні країни Північної Європи. Туристичні країни Західної Європи. Туристичні країни Центральної та Східної Європи. Туристична політика країн Центрально-Східної Європи: досвід для України. Туристичні країни Західного Середземномор'я та Південної Європи. Франція як один з лідерів туризму Європейського макрорегіону.

Тема 10. Характеристика Азіатсько-Тихоокеанського туристичного макрорегіону

Загальна характеристика Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону. Туристичні країни Східної Азії. Туристичні країни Південно-Східної Азії. Туристичні країни Південної Азії. Туристичні країни Австралії та Океанії. Китай як один з лідерів туризму Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.

Тема 11. Характеристика Американського туристичного макрорегіону

Загальна характеристика Американського макрорегіону. Туристичні країни Північної й Центральної Америки. Туристичні країни Карибського басейну. Туристичні країни Південної Америки. США як центр туризму Американського макрорегіону.

Тема 12. Характеристика Африканського туристичного макрорегіону

Загальна характеристика Африканського макрорегіону. Туристичні країни Західної Африки. Туристичні країни Південно-Східної та Південної Африки. Туристичні країни Північної Африки. ПАР як один з лідерів туризму Африканського макрорегіону.

Тема 13. Характеристика Близькосхідного туристичного макрорегіону

Загальна характеристика Близькосхідного макрорегіону. Туристичні країни Близькосхідного макрорегіону. Єгипет як ключовий туристичний напрямок Близькосхідного макрорегіону.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна	Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, вести здоровий спосіб життя. ЗК03. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу, синтезу, встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, прогнозування й оцінки. ЗК04. Здатність самостійно проводити дослідження, опановувати нові сучасні знання та застосовувати їх у практичній діяльності. ЗК06. Навички використання інформаційних технологій для пошуку, систематизації та аналізу даних (інформації) з різних джерел. ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК09. Толерантність та ціннісне ставлення до мультикультурності. ЗК11. Здатність до креативного генерування ідей та адаптації для ефективної діяльності у невизначених ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Розуміти предметну область і особливості розміщення та використання рекреаційних ресурсів за регіонами світу, оцінювати потенціал розвитку галузі гостинності з урахуванням потреб всіх можливих сегментів ринку. СК 02. Здатність аналізувати ситуацію, що склалася на ринку, виокремлювати закономірності його функціонування, прогнозувати тенденції і перспективи розвитку, як на національному так і світовому ринку готельно-ресторанної галузі, встановлювати взаємозв'язок між соціально-економічними процесами, що відбуваються та розвитком індустрії гостинності у країні. СК 13. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості продукції та послуг, що впливають на рівень задоволеності потреб споживачів у сфері гостинності.

Відповідно до освітньої програми «Готельно-ресторанна справа», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Когнітивна (пізнавальна) сфера	
Вміти застосовувати на практиці знання предметної області й суміжних наук та управляти своїм навчанням у професійній сфері індустрії гостинності.	ПРН 3
Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території та визначати стратегії його розвитку.	ПРН 4
Розуміти особливості організації рекреаційно-туристичного простору і вимоги до інфраструктури закладів харчування та розміщення.	ПРН 14
Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.	ПРН 18
Виявляти проблемні ситуації та прогнозувати ймовірні ризики.	ПРН 19
Проявляти толерантність до індивідуального і культурного різноманіття.	ПРН 23
Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя	ПРН 24

Літературні джерела

Основна:

1. Босовська М. В. Інтеграційні процеси в туризмі: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 832 с.
2. В'їзний туризм: навч. посіб. / Автор. кол.: Коваль П. Ф., Алешугіна Н. О., Андрєєва Г. П., Зеленська О. О., Григор'єва Т. В., Пархоменко О. Г., Дудко В. Б., Михайловський М. О., Бондар С. І. Ніжин: Вид-во Лук'яненко В. В., 2010. 304 с.
3. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів: ЛДУФК, 2017. 340 с.
4. Дмитрук О. Ю. Туристичне країнознавство. К.: Київський університет, 2002. 274 с.
5. Корж Н. В. Управління туристичними дестинаціями: підруч. Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.
6. Конституція Польської Республіки (з передмовою Володимира Шаповала). К.: Москаленко О. М., 2018. 82 с.
7. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). 3-є вид., перероб. та доп. К.: «Альтерпрес», 2005. 436 с.
8. Любіцева О. О. Туристичне країнознавство : країни лідери туризму: навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2008. 436 с.
9. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підруч. К.: Знання, 2008. 661 с.
10. Мальська М. П., Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму. К. : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. 244 с.
11. Мальська М. П. Туристичне країнознавство : Азія та Океанія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2012. 284 с.

12. *Мальська М. П.* Туристичне країнознавство: Європа: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2010. 196 с.
13. *Масляк П. О.* Країнознавство: підруч. 2-ге вид., випр. К. : Знання, 2008. 292 с.
14. *Парфіненко А.* Національна держава і міжнародний туризм у вимірах глобалізації (вступ до курсу «Туристичне країнознавство»): посіб. Харків: Бурун-книга, 2009. 128 с.
15. *Парфіненко А. Ю.* Туристичне країнознавство: навч. посіб. Харків: Бурун Книга, 2009. 288 с.
16. Просторова організація туристично-рекреаційної сфери регіону : монографія / за ред. В. В. Папп. Мукачєво Редакційно-видавничий центр МДУ, 2016. 268 с.
17. *Редько В. Є.* Туристичне країнознавство. Курс лекцій. Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. 223 с.
18. Семенов В. Ф. Туристичне країнознавство: навч. посіб. / Одеський нац. екон. ун-т. 2-ге вид., доп. та випр. Херсон: Грінь Д. С., 2013. 392 с.
19. *Стафійчук В. І.* Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : навч. посіб. К.: Альтерпрес, 2009. 427 с.
20. Туристична політика зарубіжних країн: підруч. / за ред. А. Ю. Парфіненка. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 220 с.
21. Туристичне країнознавство: підруч. / за ред. А. Ю. Парфіненко, В.І. Сідоров, О.О. Любіцева. 2-ге вид., переробл. і доп. К.: Знання, 2015. 551 с.
22. Уварова Г.Ш., Мелько О.Ф. Туристичне країнознавство: навч. посіб. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2022. 410 с.

Допоміжна:

23. *Алексєєва Ю. В.* Державне регулювання розвитку туристичної галузі України в контексті досвіду Франції : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02; Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Одеса, 2005. 20 с.
24. *Габчак Н. Ф.* Туристичне країнознавство країн Європи. Навч.-метод. посіб. Ужгород, 2006. 43 с.
25. *Дубович І.* Країнознавчий словник-довідник Львів: Видавничий дім «Панорама», 2003. 580 с.
26. *Кривенкова Р. Ю.* Державне та регіональне управління туристичною галуззю в Карпатському регіоні. *Взаємозв'язок політики та управління: теоретичний і прикладний аспект*: матеріали круг. столу, м. Дніпро, 1 чер. 2018 р. / за заг. ред. О. Б. Кіресвої. Дніпро, 2018. С. 58 – 61.
27. *Кривенкова Р. Ю.* Державне управління туристичною галуззю в Японії. *Становлення та розвиток публічного адміністрування*: матеріали XI конф. студ. та молод. уч. за міжнар. уч., м. Дніпро, 8 трав. 2020 р. Дніпро, 2020. С. 195 – 199.
28. *Кривенкова Р. Ю.* Законодавче забезпечення сфери туризму та формування туристичного потенціалу в державному управлінні: аналіз законодавства. *Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком*: матеріали XIII наук.-практ. конф. за міжнар. уч., м. Дніпро, 30 листоп. 2020 р. Дніпро, 2020. С. 270 – 274.
29. *Кривенкова Р. Ю.* Менеджмент туристичної діяльності на прикладі формування туристичного потенціалу: державноуправлінський аспект. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: матеріали XIV Міжнар. наук. конф., м. Львів, 9 жовт. 2020 р. Львів, 2020. С. 174 – 179.

30. *Кривенкова Р. Ю.* Особливості процесу суспільної консолідації в Україні (на прикладі румунської національної меншини): державноуправлінський аспект. *Relatii româno-ukrainene. Istorie si contemporaneitate*. ISSN 1843-7052. Satu Mare Editura Muzeului Sâtmărean, 2015. P. 269 – 278.
31. *Кривенкова Р. Ю.* Особливості формування туристичного потенціалу Польщі: державноуправлінський аспект. *Становлення та розвиток публічного адміністрування*: матеріали XI конф. студ. та молод. уч. за міжнар. уч., м. Дніпро, 8 трав. 2020 р. Дніпро, 2020. С. 199 – 202.
32. *Кривенкова Р. Ю.* Основні тенденції та перспективи розвитку сучасних форм та видів туризму в Україні. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід*: матеріали X Міжнар. наук. конф., м. Львів, 7 – 9 жовт. 2016 р. Львів, 2016. С. 190 – 194.
33. *Кривенкова Р. Ю.* Особливості туристичного потенціалу та туристичних ресурсів Іспанії та ФРН. *Fundamental and applied researches: contemporary, scientific and practical solutions and approaches*. Interdisciplinary prospects: mater. of V Inter. Sc. Conf., 27 June 2019. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson – Kryvyj Rih, 2019. P. 252 – 254.
34. *Кривенкова Р. Ю.* Український національний туристичний продукт на ринку турпослуг : порівняння з Норвегією. *Туризм сучасності: проблеми та перспективи*: зб. праць I Всеукр. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 30 трав. 2017 р. Тернопіль, 2017. С. 176 – 183.
35. *Кривенкова Р. Ю.* Формування туристичного потенціалу Чорнобильської зони : державноуправлінський аспект. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy*. Tom VII : Tożsamość i wolność w edukacji i nauce / [Red. : Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Wasyl Ilnytskyj]. Konin – Uzhhorod – Bielsko-Biała – Kijów : Poswit, 2019. S. 191 – 194
36. *Федорченко В. К.* Туристський словник-довідник. К.: Дніпро, 2000. 187 с.
37. *Kryvenkova R.* Scientists' views on the study of tourism potential formation. *International scientific journal «EDUCATION AND SCIENCE»* / ed. Board: T.D. Shcherban (Ed. in Chief); Deputy Ch. Ed: Jerzy Piwowarski; V. V. Hoblyk. Mukachevo – Częstochowa: MSU publ., Humanistic–Natural Sciences University named after Yana Dluhosha in Czestochowa, 2019. Issue 2 (27). P. 179 – 184.
38. *Mitrikova J.* Turistike destinacie Slovenska (vybrane kapitoly). Presov: Vydavatel'stvo BOOKMAN, 2017. 130 s.
39. *Nawrot L.* Kierunki Rozwoju wspolczesnej turystyki: monografia naukowa. Poznan, 2019. 411 s.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

40. Бобрик Ю. Названі найпопулярніші країни для туризму в світі. URL: <https://www.poglyad.tv/nazvani-najpopulyarnishi-krayiny-dlya-turyzmu-v-sviti-lidyruye-frantsiya/>
41. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». 2021. №13. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb>
42. Інформаційно-пошукова система, пристосована для пошуку інформації про країни світу. URL: <http://www.geonames.de/cous.html>
43. Матеріали ЄС і Ради Європи. URL: www.isi.gov.uk

44. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: www.europa.eu.com
45. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://www.mfa.gov.ua>
46. Офіційний сайт ООН. URL: www.un.org
47. Deutsche Gesellschaft für Tourismuswissenschaft e.V. URL: <https://www.dgt.de/>
48. Gryszel P. Uwarunkowania organizacyjno–prawne funkcjonowania gospodarki turystycznej w Polsce URL: https://www.lotur.eu/UploadFiles/524/178/1265187571-Organizacja_turystyki_w_Polsce.pdf. 13 s.
49. Jégouzo L. L'évolution de la politique publique du tourisme en France. Mondes du Tourisme 2019. №15. 10 p. URL: <https://journals.openedition.org/tourisme/2193>
50. Pulido-Fernandez J. Sustainability as a Key Factor in Tourism Competitiveness: A Global Analysis. 2020. №12 (51). URL: Sustainability | An Open Access Journal from MDPI
51. UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. URL: <https://en.unesco.org/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та складання іспиту заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття

Оцінювання

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Презентація туристичних маршрутів та їхні захисти	35	100
5	5	5	5	5	5	10	25		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	Презентація туристичних маршрутів та їхні захисти	35	100
5	5	10	10	5	5	25		

T8, T9 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	40	6	40
Презентація туристичних маршрутів територією країн світу та їхні захисти	1	25	1	25
Контрольна робота, яка виконується під час аудиторних занять	1	35	1	35
Разом		100		100

До силабусу додаються навчально-методичні матеріали з дисципліни «Туристичне країнознавство», що знаходяться у відповідному контенті на системі електронного навчання Moodle.